

Transformatie jeugdhulp regio Rijnmond

November 2020

De transformatie van de jeugdhulp regio Rijnmond gaat voort!

Update transformatieprojecten | Hoe meten we de effecten van de transformatie? | Wat staat er op de agenda?

“De enige constante is verandering” – Heraclitus (Grieks filosoof)

In deze nieuwsbrief leest u wederom over de voortgang van de transformatie jeugdhulp regio Rijnmond. In de laatste nieuwsbrief van juni 2020 hebben wij

laten zien hoe we de leidende principes van de transformatie hebben omgezet in indicatoren die de individuele projecten én de transformatie in zijn geheel meetbaar maken. Daarnaast lichtten wij een drietal projecten uit en toonden de voortgang van de Monitor.

In deze nieuwsbrief praten wij u bij over de eerste fysieke bijeenkomst met alle projectleiders, de voortgang van verschillende projecten, de kwantitatieve monitor van de transformatie én het kwalitatieve onderzoek dat ST-RAW doet naar een vijftal projecten en hun effecten.

Tot slot vertellen wij u over de volgende stappen en de activiteiten die gepland staan voor 2021.

Update vanuit de transformatieprojecten: voortgang en successen

Het opstarten van de vele projecten is niet zonder slag of stoot gegaan; de projectleiders en procesbegeleiders hebben hun aanvragen ingediend ter goedkeuring en ontvangst van de subsidie. Vele projecten zouden begin 2020 van start gaan, maar de eerste COVID-19 golf heeft ook hier voor vertraging gezorgd. Nu – in het najaar van 2020 – komen vanuit de projecten de 2e voortgangsrapportages binnen en zien we dat de eerste successen geboekt worden.

Eén project, het **Project de Paretoscan** (zie kader) is zelfs al afgerond en dat heeft een mooi rapport met nieuwe inzichten opgeleverd over de mogelijkheden het grootverbruik in de jeugdzorg tegen te gaan vanuit het perspectief van de ouders.

Een aantal projecten springt er echt uit zoals het Project Span CKL, *de ondersteuning vanuit Span wordt er gewaardeerd door de lokale teams*, het Project Pleegzorg+ zorgt ervoor *dat de overbelaste pleeggezinnen/kinderen meer adem hebben om de plaatsing vol te kunnen houden* en het project De Familieklass waarbij *80% van de leerlingen die deel hebben genomen aan de familieklass gelukkiger zijn in de thuissituatie en hun schoolloopbaan succesvol afmaken*.

Ook mooi om te zien zijn experimenten met een andere aanpak, zoals in het project Verbetering van gesloten naar open jeugdzorg waar jongeren zullen worden geïnterviewd door getrainde ervaringsdeskundige jongeren.

Project De Paretoscan

Achtergrond

De gemeente Lansingerland heeft sinds 2015 te maken met stijgende kosten voor jeugdzorg. Verhoudingsgewijs gaat een groot deel van de uitgaven naar een beperkt aantal cliënten ('grootverbruikers'). Er is sprake van grootverbruik als twee van de volgende drie aspecten aan de orde zijn:

- Gezinnen krijgen langer dan 3 jaar hulp;
- Er zijn 2 of meer zorgindicaties;
- Gezinnen krijgen meer dan 10 uur zorg per week.

De gemeente Lansingerland bracht het perspectief van ouders, zorgstakeholders (zorgaanbieders, cliëntondersteuning en jeugdbescherming) en jeugdconsulenten op de huidige dienstverlening in kaart.

Doel

Het doel van de paretoscan was antwoord vinden op de vragen:

- Wat veroorzaakt volgens de ouders, de jeugdconsulenten en de zorgstakeholders van en binnen de gemeente Lansingerland grootverbruik en hoe wordt dit in stand gehouden?

- Hoe kan de gemeente grip krijgen op elementen die de kans op grootverbruik vergroten?

Van daaruit werd gekeken hoe de gemeente Lansingerland zo op deze elementen kan inspelen dat grootverbruik wordt voorkomen of afgebouwd.

Uitkomsten

De uitkomsten zijn uitgebreid beschreven in het rapport "Jeugdhulp, mogelijkheden om grootverbruik tegen te gaan vanuit de context van de ouder". Aan de hand van de vier competenties: eigen regio, eigen kracht, eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid worden ouders in drie 'clusters' met eigen kenmerken ingedeeld. Het resultaat is dat de jeugdconsulent de eigen regie van ouders stapsgewijs, doelgericht en per clustering van ouders op een andere manier bereikt

Het rapport geeft – o.a. aan de hand van casuïstiek – inzicht in drempels die ouders ervaren in het zoeken naar hulp. Een van de adviezen is het vergroten van de ondersteuning en casusregie van de jeugdconsulent.

Een succesvolle fysieke bijeenkomst met projectleiders in Rotterdam

Met deelnemers vanuit alle gemeenten, aanbieders én verwijzers

Update vanuit de transformatieprojecten: eerste fysieke projectleidersbijeenkomst

Op 28 september 2020 hebben wij een fysieke ontmoeting gehouden met alle projectleiders van gemeenten, aanbieders en verwijzers bij De Fruitvis aan de havenkade. De projectleiders zijn bijgepraat over de transformatie, de doelen, de betekenis van de leidende principes en de kwantitatieve en kwalitatieve meting van de effecten. Vervolgens gingen zij in gesprek over hun eigen projecten aan de hand van vier thema's:

1. **Onderwijs & lokale zorg;**
2. **Preventie & samenwerking huisartsen;**
3. **Complexe casussen & (jeugd)veiligheid;**
4. **Integrale levering & regelvrij werken.**

Vanuit de projectgroep Verbetering zorg voor jeugd gaan wij ook vervolg geven aan deze kennisdeling in december, waarbij we digitale bijeenkomsten per thema zullen organiseren.

De middag werd opgeluisterd door Merel Steinweg, standup-blogger. Haar blog "Samen groeien" hebben wij hiernaast voor u opgenomen.

Samen groeien

"Net buiten de stad, aan het water van de haven van Rotterdam staan grote, witte tenten. Binnen in die tenten groeien eind september nog pompoen, de laatste bonen en Italiaanse basilicum. Dit zijn de stadskassen voor de voedseltuin, een initiatief van de voedselbank. En ook mijn inspiratie voor de StandUpBlog die ik doe voor de kick-off bijeenkomst over de transformatieprojecten in Regio Rijnmond.

Want op maandag 28 september parkeer ik mijn auto bij de ingang van één van die tenten. Ik spreek Peter, een vrijwilliger die deze kassen beheert. Zijn kijk op hoe je verschillende gewassen, verschillende projecten, het beste gezamenlijk laat groeien, blijkt later op de middag een passende metafoor voor wat er op een steenworp afstand gebeurt. Want binnen in locatie de Fruitvis komen verwijzers, aanbieders en gemeenten in de jeugdhulp die middag samen.

De deelnemers aan deze middag hebben ieder eigen wortels en expertise. Er zijn experts uit de jeugdzorg, de jeugdgezondheidszorg, het onderwijs, beleidsambtenaren, onderzoekers en bestuurders. Er leeft een gezamenlijke, onvermijdelijke motivatie om te ontwikkelen, te verbeteren. Zodat de zorg die wordt geleverd terecht komt bij de gezinnen en kinderen die het in Regio Rijnmond echt nodig hebben.

Deelnemers vertellen elkaar over de projecten waar zij bij betrokken zijn. Variërend van een sterke start vóór alle kinderen tot specialistische teams die 24/7 op te roepen zijn en doen wat nodig is. Ondersteuning in het onderwijs die zich richt op kind, ouders én leerkracht en een beweging richting het versterken van het netwerk rondom gezinnen. Het is een als een kas met vele zaden, waar het ene project nog ontkiemt, het ander hard groeit en sommige projecten al volop bloeien.

Wat vooral overheerst is het besef dat het ene project niet zonder het ander kan. Dat de kracht in de mix zit, dat het allemaal verbonden is. En dat het daarom loont om elkaar te kennen, elkaar te adviseren en kennis samen te brengen. De wens aan het einde van deze dag is duidelijk. Elkaar vaker opzoeken en op de hoogte houden. En zo samen te groeien. En te komen tot zorg die het beste past bij de jeugd van Regio Rijnmond."

Merel Steinweg sociaal pedagoog, zelfstandig ondernemer en moeder van drie kinderen. Sinds haar studie 'maatschappelijke opvoedingsvraagstukken' (cum laude) is zij als zelfstandig adviseur bezig met innovatie in de jeugdsector. Daarnaast maakt zij podcasts, schrijft en geeft als StandUpBlogger woorden aan wat niet is gezegd.

www.merelsteinweg.nl

De transformatieprojecten zijn gestart vanuit aanbieders, verwijzers en gemeenten.

Drie projecten uitgelicht: vanuit verwijzer, gemeente en aanbieder

Uitgelicht: drie projecten en hun voortgang

Vanuit gemeenten, aanbieders en verwijzers zijn projecten opgestart, met verschillende doelstellingen, alle gebaseerd op de leidende principes van de transformatie. Drie projecten lichten wij voor u uit. Eén geïnitieerd door de verwijzer, één vanuit de gemeenten op Voorne-Putten en Goeroe-Overflakkee en één van een van de specialistische jeugdhulp aanbieders (Timon).

Versterken van samenwerking JBRR en lokale teams en kennisdeling

Doel - Het versterken van de onderlinge samenwerking en verbinding tussen JBRR en de lokale teams binnen de GRJR; bevorderen van systematische kennisontwikkeling en daarmee de professionalisering en persoonlijke ontwikkeling van jeugdprofessionals (en geïnteresseerden).

Betrokken partijen – JBRR, gemeenten & lokale teams

Voortgang – Een juridische helpdesk is opengesteld; jeugdbeschermers worden een dagdeel per week ingezet in lokale teams in het kader van consultatie en advies (fysiek dan wel digitaal) / 35 methodische casusbesprekingen, 14 basiscursussen familie- en jeugdrecht (280 cursisten), 99x deelname co-team, 6x deelname Inrichting Kwaliteitskader.

Samenwerking huisartsen: Pilot praktijkondersteuning jeugd

Doel - Afschalen van specialistische GGZ door lokale, integrale samenwerking tussen betrokken partijen, waardoor een deel van de specialistische GGZ lokaal geboden wordt. Sub-regionaal organiseren van POH-functie: bekostiging, kwaliteit en monitoring. Effect is verlagen van totale kosten door afname specialistische GGZ.

Betrokken partijen – Gemeenten VPGO, huisartsenorganisaties (Zorggroepen Haringvliet, Cohaesie en Kiek), zorgverzekeraar CZ & jeugdhulpinstellingen

Voortgang – Opstellen van een uniform afsprakenkader voor uitrol pilot in afstemming met alle betrokken partijen; werken aan gezamenlijk regiobeeld. Dit zorgt voor draagvlak en motivatie.

Doorlopende zorg voor, tijdens en na detentie

Doel - Eind 2020 ervaren jeugdigen in RJJI de Hartelborgt en particuliere JJI Teylingereind een doorgaande zorglijn, waardoor afname van het aantal recidieven; toename van het aantal jeugdigen wat na detentie thuis kan wonen, toename van het aantal ouders dat het gevoel heeft voorbereid te zijn dat hun kind weer thuis komt te wonen.

Betrokken partijen – Timon, GRJR, RJJI De Hartelborgt, RvdK, JR, JBRR, Specialistische (forensische) jeugdhulp aanbieders, Particuliere JJI Teylingereind en Stichting Jeugd Interventies (SJI)

Voortgang – Doorlopende zorg wordt werkenderwijs in de praktijk gebracht; gestart is met het in beeld brengen van het integrale werkproces. Er is een verbindende projectgroep (met alle partijen) die regelmatig bij elkaar komt. Er staat een bestuurlijke kennismaking gepland tussen Teylingereind en Timon.

De effecten van de transformatie worden kwantitatief én kwalitatief gemeten [1/2]

Kwantitatieve meting: Monitor transformatie jeugdhulp Rijnmond

De Monitor transformatie jeugdhulp regio Rijnmond brengt de effecten van de transformatie in beeld

Samen met KPMG werken wij aan het opzetten van een monitor, waarbij we driemaandelijkse kwantitatief de effecten van de transformatie in beeld brengen.

De verwerkingsverantwoordelijkheid van de monitor is belegd bij de OLJR als rechtspersoon. Hiermee sluiten we aan bij andere monitors, dashboards en dataverzamelingen, zoals de monitor Kind in de Keten. We werken op dit moment de governancestructuur van de monitor uit. Het voorstel is dat de rapportages driemaandelijks besproken en gedeeld worden in de Projectgroep Verbetering zorg voor jeugd. Deze projectgroep zet de rapportages door naar de Stuurgroep transformatie. De stuurgroep heeft de verantwoordelijkheid de rapportages goed te keuren en te verspreiden onder belanghebbenden. Op deze manier creëren wij stuurinformatie voor alle deelnemende partijen en zien wij in de komende jaren de effecten van de transformatie.

We hebben in de afgelopen maanden hard gewerkt aan goede data definities, samen met dataspecialisten vanuit aanbieders, gemeenten en verwijzers. Op dit moment ontwikkelen we een data uitvraag template, waarmee we gestandaardiseerd de verschillende indicatoren kunnen uitvragen bij de deelnemende partijen. In november 2020 beginnen we met het testen van dit template bij enkele organisaties; eind november starten we met de eerste ronde gegevensverzameling. Het voornemen is om in december 2020 de eerste rapportages te draaien. Vervolgens wordt elke drie maanden een nieuwe data uitvraag gedaan.

Het verzamelen, opslaan en analyseren van de data gebeurt uiteraard volledig conform AVG (*Algemene Verordening Gegevensbescherming*). Tijdens de opzet van de monitor voeren wij een DPIA (*Data Privacy Impact Analysis*) uit, waarin we doel en grondslag van de monitor hebben uitgewerkt, evenals de (rest)risico's, het mitigeren van deze risico's, de besluitvorming structuur, en de beheer- en bewerkingsrechten van de technische ondersteuning. De concept DPIA ligt nu bij enkele FG's (*Functionaris Gegevensbescherming*) ter beoordeling en advisering. Daarnaast wordt een 'privacy & security team' opgericht, die gedurende het bestaan van de monitor de veiligheid zal blijven beoordelen.

De data die wij verzamelen vanuit aanbieders, verwijzers en gemeenten wordt geplaatst op een beveiligd platform, waar direct automatisch alle data gepseudonimiseerd wordt. Dit betekent dat elk BSN nummer wordt omgezet in een unieke andere code, die nooit terug te leiden is naar het oorspronkelijke BSN. Daarnaast onderzoeken wij de verschillende databases die we kunnen gebruiken om de data veilig op te slaan. De visualisatie van de monitor gebeurt met PowerBI, waarbij beheer- en analyse rechten streng ingeregeld worden. De uiteindelijk keuze voor platform en database zal in november gemaakt worden, met veiligheid van de data als uitgangspunt.

De effecten van de transformatie worden kwantitatief én kwalitatief gemeten [2/2]

Kwalitatieve meting: vijf projecten onder de loep

Vijf projecten worden door ST-RAW kwalitatief onderzocht

Naast het rapporteren op de voortgang van de individuele projecten door de projectleiders én het kwantitatief meten van de voortgang van de transformatie met de transformatiemonitor, wordt er ook kwalitatief onderzoek uitgevoerd naar de transformatie. Het doel is beter te begrijpen wat de werkzame elementen en werkzame principes zijn van de innovatieprojecten. In het kwalitatieve onderzoek draait het vooral om de vraag waarom er al dan niet effecten worden gevonden. Bijkomend doel is dan ook om de kennis die wordt verzameld te bundelen en daarmee bij te dragen aan disseminatie en kennisdeling in de regio.

Twee partners uit de Regionale Kenniswerkplaats Jeugd ST-RAW voeren het kwalitatieve onderzoek uit: onderzoekers van onderzoeksinstituut IVO (onderdeel van Platform 31) en onderzoekers van de gemeente Rotterdam.

In het kwalitatieve onderzoek wordt gebruik gemaakt van dialooginstrumenten (Effectencalculator en Effectenarena). In dialoog met betrokken partijen worden gezamenlijk de effecten van een aanpak geïnventariseerd. Bij de innovatieprojecten die zich hiervoor lenen wordt ingezoomd op casuïstiek.

Het gezamenlijk bespreken van deze effecten is pas zinvol als de innovatieprojecten een tijdje lopen, er ervaring met nieuwe werkwijzen is opgedaan en/of er casuïstiek is afgerond. De resultaten zullen dus nog even op zich laten wachten. ST-RAW zal de opgedane kennis bundelen en delen vanaf medio 2021.

Hoe wij samen verder gaan ...

Volgende stappen

Zoals u heeft kunnen lezen, gaat de transformatie jeugdhulp voort. Zoals gezamenlijk afgesproken in de projectgroep Verbetering zorg voor jeugd regio Rijnmond richten wij ons de komende maanden op:

- Het opstellen van de data uitvraag templates en de eerste dataverzameling;
- Het (blijvend) borgen van de veiligheid van de gegevens die wij verzamelen en verwerken in het kader van de monitor;
- Het analyseren van de eerste data en het maken van de eerste rapportage;
- Het kwalitatief onderzoeken van vijf projecten;
- Het ophalen van voortgangsrapportages van de individuele projecten;
- Het ondersteunen van projectleiders;
- Het zorgdragen voor blijvende kennisdeling.

Duurzame resultaten

Dit alles moet er toe leiden dat na afloop van de projectperiode niet alleen een aantal zinnige projecten zijn uitgevoerd, maar dat die kennis ook daadwerkelijk wordt gebruikt om stappen te zetten in de transformatie. Dat we vasthouden en verbreden wat we in de individuele projecten geleerd hebben door:

- Werkzame principes te integreren in onze gewone manier van werken;
- Aanbevelingen te doen voor het arrangementenmodel;
- Te adviseren over werkwijzen;
- 'Lessons learned' mee te nemen in het inkoopkader;
- Ruimte te blijven vragen voor nieuwe ontwikkelingen.

Zodat de specialistische hulp, het lokale veld en het onderwijs beter op elkaar aansluiten en de jeugdhulp 'duurzaam' wordt verbeterd.

Richting 2021

Hiernaast ziet u de tijdslijn voor het komend (laatste) kwartaal van 2020 en van 2021. Verschillende rapportages, activiteiten en mijlpalen zullen ons brengen naar de afsluitende bijeenkomst eind 2021. Mocht u in de tussentijd vragen hebben over de transformatie, dan kunt u zich richten tot Anja Jongerius vanuit de GRJR (a.jongerius@rotterdam.nl).

Stuurgroep Transformatie
Jeugdhulp
Projectgroep Verbetering Zorg voor
Jeugd Rijnmond
GRJR

- December: digitale workshops projectleiders (4x)
- December: eerste resultaten monitor

2021-Q1

- Voorjaar: (fysieke) bijeenkomst wethouders
- April: nieuwe voortgangsrapportages vanuit de projecten
- Mei: volgende nieuwsbrief
- 10 juni: Bijeenkomst projectleiders: tussentijdse resultaten kwalitatieve onderzoeken en kennisdeling over alle transformatietrajecten

2021-Q3

- Afsluitende bijeenkomst wethouders
- December: resultaten kwalitatief onderzoek
- Eindrapportage met advies implementatie werkwijze

2020-Q4

- Januari: nieuwe voortgangsrapportages vanuit de projecten
- Februari: volgende nieuwsbrief
- Maart: tweede resultaten monitor

2021-Q2

- Juli: laatste voortgangsrapportages projecten
- Juli: eerste resultaten kwalitatief onderzoek
- September: eerste overall rapportage: resultaten projecten & monitor

2021-Q4

De projecten zijn verspreid over de gehele regio

